

SPINET

Postbus 48, 6590 AA Gennep
secretariaat-cssp@missie-geest.nl
www.missie-geest.nl
IBAN NL72RABO0116166444
BIC RABONL2U

SPIRITIJS NEDERLANDS TIJDSCHRIFT

Jaargang 73 no. 6

Juni 2018

Congregatie van de H. Geest vestigt zich in Handel

De parochie Gemert-Bakel heeft een lange traditie met de paters en broeders van de Heilige Geest. In 1914 vestigden zij zich in Gemert met het grootseminarie en tot 2010 werd het kasteel door hen bewoond en zijn vele Nederlandse missionarissen naar het buitenland getrokken.

Nu vindt er een omgekeerde missie plaats en hebben paters van de Heilige Geest uit het buitenland zich ook

gevestigd in Nederland. De congregatie heeft momenteel al internationale gemeenschappen in Eindhoven, Rotterdam-Zuid, Heerenveen en Berg en Dal. In overleg met de bisschop en het parochiebestuur wil de congregatie een nieuwe gemeenschap beginnen in onze parochie H. Willibrordus Gemert-Bakel. Zij zullen zich gaan vestigen in het klooster in Handel. In de beginfase zullen 3 paters zich vestigen (Callistus Offor (Nigeria), Cândido Luhuma (Angola) en Martin van Moorsel). Naast hun inzet voor de congregatie zullen zij zich in een eerste tijd nog perfectioneren in de Nederlandse taal en kennismaken met de missionaire en pastorale activiteiten in onze parochie.

Een eerste stap zal zijn dat het parochiebestuur er zorg voor draagt dat het klooster van Handel een interne opknappbeurt krijgt, zodat het er weer fris uitziet en bij de tijd is gebracht. Op dit moment is de planning dat de paters zich er in september zullen vestigen. Wij heten hen alvast van harte welkom in onze parochie Gemert-Bakel en wensen hen een gezegende tijd. Uiteraard zullen wij u op een later tijdstip verder informeren.

Pastoor-deken Theo Lamers,
wnd. Pastoor/moderator

Jo Crouls,
Vicevoorzitter parochiebestuur

Alfons Loogman: Pionier van de katholieke pers in Kenia

Deel 3/3

Rafiki Yetu na het vertrek van Loogman

Over de wederwaardigheden van *Rafiki Yetu* na het vertrek van Loogman zijn de bronnen uiterst schaars. Wat betreft de vraag wanneer het doek gevallen is voor het blad, zijn er zeer tegenstrijdige gegevens te vinden in de literatuur. Scotton, die over het algemeen uiterst betrouwbaar is in zijn informatie, stelt dat het einde van *Rafiki Yetu* in 1950 was, terwijl Baur dat in de jaren zestig situeert.¹ Abuoga en Mutere houden het op 1978.² In 1956 echter werd het blad nog steeds uitgegeven en had het een oplage van 7.000 exemplaren.³ Per 1 januari 1964 werd het opgeheven tegelijk met de *Catholic Times of East Africa* om bankroet te vermijden.⁴ In 1971 echter verscheen er een nieuw *Rafiki Yetu* (no.1, januari 1971) nu als diocesaan maandblad van het bisdom Mombasa. Het had een oplage van 2.000 exemplaren. Dit blad verscheen voor het laatst in maart 1982 (no. 125).⁵

Wat betreft de redacteurs van *Rafiki Yetu* zijn de bronnen ook uiterst schaars. Na het vertrek van Loogman uit Kenia naar Tanganyika in 1937 werd Francis Khamisi de redacteur van het blad. Khamisi was een goede bekende van Loogman in Mombasa. Deze laatste stuurde hem naar de middelbare school in Kabaa, waar hij in 1933 met goed gevolg zijn eindexamen deed, terwijl hij ondertussen ook les gaf op de lagere school.

Omdat hij priester wenste te worden, begon hij in 1935 met zijn filosofiestudie in Kabaa, waar Loogman een van zijn docenten was.⁶ De openlijke vernedering van Loogman, zijn grote inspirator en voorbeeld als priester, door zijn lere confraters had een grote impact op hem. Deze gebeurtenis heeft meegespeeld in zijn besluit om het grootseminarie te verlaten.⁷ In Kabaa was hij al vertrouwd geraakt met het redacteurswerk van *Rafiki Yetu* omdat Loogman hem hierbij betrokken. Hij was redacteur tot 1939 toen hij benoemd werd in diezelfde functie voor het wekelijkse Swahiliblad *Baraza* dat in september van dat jaar begon te verschijnen.⁸

Een korte tijd na het vertrek van Khamisi werd Thomas McVicar CSSp benoemd tot redacteur van *Rafiki Yetu*. Hij bleef redacteur van het blad tot 1964 toen het opgeheven werd vanwege financiële problemen.⁹ Het diocesane maandblad *Rafiki Yetu* had Thomas Barron CSSp als redacteur. Tijdens de laatste jaren van het bestaan van het blad bekleedde Atanas Matano deze functie.¹⁰

Het verdere leven van Loogman

Met de overplaatsing van Loogman naar het vicariaat van Bagamoyo in Tanganyika kreeg bisschop B. Hilhorst CSSp de beschikking over een man met grote academische en onderwijskundige kwaliteiten. Hij liet er geen

¹ Scotton, *Growth of the Vernacular Press*, 474; Baur, *The Catholic Church in Kenya*, 217.

² J.B. Abuoga, A.A. Mutere, *The History of the Press in Kenya*, Nairobi 1988, 56.

³ H.J. Koren, *The Spiritans. A History of the Congregation of the Holy Ghost*, Pittsburgh 1958, 472.

⁴ Some data on the Catholic Press in Africa, 2, 17.

⁵ Emory University, Pitts Theological Library, Atlanta, Microfilm *Rafiki Yetu*, Periodical monthly 1971-1982 no. 1 (Jan. 15, 1971) – no.125 (March.1982). Zie: https://kleene.library.emory.edu/cgi-bin/full_view_primo?doc_id=990018542670302486 (6.1.2018).

⁶ Loogman, *Eiland van herinnering*, 47-55; De Jong, *Father Michael Witte of Kabaa High School*, 120,123, 129.

⁷ J. Khamisi, *Dash before Dusk: A Slave Descendant's Journey in Freedom*, Nairobi 2014, 12-14.

⁸ Scotton, *Growth of the Vernacular Press*, 187, 197.

⁹ Koren, *Spiritans East Africa Memorial 1863-1993*, 293; Some data on the Catholic Press in Africa, 2, 17.

¹⁰ C.H.M. Verhaak, *Aspecten van de pers in Oost-Afrika*, Grave 1974, 75; Abuoga, Mutere, *The History of the Press in Kenya*, 56.

gras over groeien en richtte in 1937 een klein- en grootseminarie op in Ilonga waarvan Loogman de leiding kreeg. Daar de gebouwen in Ilonga niet berekend waren op het grote aantal studenten dat zich aanmeldde, werden de twee seminaries overgeplaatst naar Bagamoyo in 1939. Loogman was er de rector van. In 1950 werd het grootseminarie gescheiden van het kleinseminarie en overgeplaatst naar Morogoro. Loogman bleef rector van het grootseminarie tot 1956. 'Het werd zijn troetelkind, zijn levenswerk.'¹¹ In deze tijd bleef hij zich toeleggen op de vertaling van de boeken en brieven van het Nieuwe Testament waar hij al mee begonnen was tijdens zijn verblijf in Kenia. In 1957 werd hij voorzitter van een comité dat tot taak had een katholieke Swahilibijbel uit te brengen. Dit liep echter op een mislukking uit, daar de aangeleverde Swahilivertalingen van de verschillende bijbelboeken niet aan de eisen van het Inter-Territorial Language Committee voldeden. In 1959 werd hij benoemd tot professor van Bantoetalen in het Institute of African Affairs van de spiritijnse Duquesne universiteit in Amerika. Daar doceerde hij Swahili en ontwikkelde zijn eigen visie op deze taal die niet gebaseerd was op Europese denkmethodes, maar geheel en al op Bantoecategorieën. In 1964 werd hij ziek en keerde terug naar Nederland waar hij in hetzelfde jaar overleed.¹²

Conclusie

Loogman kan terecht een pionier van de katholieke pers in Kenia genoemd worden. Op zijn eentje richtte hij het Swahilimaandblad *Rafiki Yetu* op waarbij hij nauwelijks of geen hulp van het vicariaat kreeg maar eerder

tegenstand. Missionaire motieven waren zijn beweegredenen om tot deze stap over te gaan. Ondanks de ontoereikendheid van de financiële middelen zette hij door en het blad werd een groot succes onder de Swahilisprekende Afrikanen van Oost-Afrika. Daarbij had hij de visie om de *Rafiki Yetu* uitgeverij te laten uitgroeien tot een grote maatschappij die verschillende bladen en een krant zou kunnen publiceren in de toekomst. Vroegtijdig moest hij echter wat zijn levenswerk zou kunnen worden opgeven. Toch heeft hij met het oprichten en redigeren van *Rafiki Yetu* zijn stempel weten te drukken op het missiewerk en –strategie in het tweede kwart van de vorige eeuw in Oost-Afrika.

Loogman had een vooruitziende blik en een moderne visie op missionering. Hij voorzag dat het Swahili de *lingua franca* van Oost-Afrika zou worden en daarom een ideaal middel om de blijde boodschap te verkondigen in die regio. Heel zijn leven lang heeft hij zich toegelegd op het Swahili ten dienste van de evangelisatie. Daarvan getuigt niet alleen zijn vertaling in het Swahili van het Nieuwe Testament,¹³ maar ook die van geestelijke boeken.¹⁴ Bovendien zette hij een leesmethode op in het Swahili die tot na de onafhankelijkheid van de Oost-Afrikaanse kolonies in zwang bleef op scholen.¹⁵ Zijn kennis van het Swahili kreeg zijn bekroning in de uitgave van een Swahilimorfologie en Swahiligrammatica en -syntax tijdens zijn professoraat aan de Duquesne universiteit.¹⁶ Zo trad hij in de voetsporen van zijn grote voorganger Charles Sacleux en leverde hij een oorspronkelijke bijdrage aan de Swahilitaalwetenschap.

Albert de Jong

¹¹ Hagens, 'In Memoriam Pater Alfons Loogman,' 33.

¹² A. de Jong, 'Tanzania,' in T. Gruyters, M. Knoups en M. Wilson (red.), *In de kracht van de Geest. Honderd jaar Nederlandse en Belgische spiritijnen*, Gemert [2004], 84-85; Koren, *Spiritans East Africa Memorial 1863-1993*, 258.

¹³ A. Loogman, *Vitabu vya Agano Jipya*, Morogoro 1958.

¹⁴ A. Loogman, *Kitabu cha Kumfuasa Yesu Kristu*, Morogoro 1945; Ch. Sacleux, A. Loogman, *Hadithi ya dini*, London 1957.

¹⁵ A. Loogman, *Someni bila shida*, 1-4, Tabora 1963-1966.

¹⁶ A. Loogman, *Basic Swahili: Morphology*, Pittsburgh, Pa. 1961; A. Loogman, *Swahili Grammar and Syntax*, Pittsburgh, Pa. 1965.

Wanneer missionarissen brengers van hoop worden

Door P. Emeka Nzeadibe Cssp

Het werk dat onze medebroeders van Mobaye doen, is in de breedste zin des woords een werk van herijking en wederopbouw. In Mobaye is gebrek aan alles. Alles moet opnieuw opgebouwd worden. In deze wanhopige situatie zijn onze medebroeders, zonder voorop gezet plan, tekenen van hoop geworden. Zij zijn alles tegelijk: pastor, veldwerker, humanitair agent, opvoeder, gezondheidswerker en toevluchtshaven voor eenieder.

Groepsfoto met christelijke gemeenschap van Bandou na een misviering

Een land in het centrum van Afrika

De Centraal Afrikaanse Republiek (CAR) is een land dat zich geografisch gezien in het centrum van Afrika bevindt. Haar inwoneraantal wordt geschat op ongeveer 5 miljoen en de oppervlakte van het land beslaat ongeveer 623 000 km². Het land beschouwt zichzelf als de wieg van de Bantoes. Het grenst in het westen aan Kameroen, in het noorden aan Tsjaad, in het oosten aan Soedan en aan Zuid-Soedan, en in het zuiden aan de Democratische

Republiek Kongo en aan de Republiek Kongo.

De Centraal Afrikaanse Republiek beschikt over veel natuurlijke hulpbronnen, zoals uranium, goud, diamanten en olie alsook de mogelijkheid van hydro-electrische energie. Een groot gedeelte van het land is bedekt met tropisch oerwoud, dat nagenoeg nog niet geëxploiteerd wordt. Het land beschikt over zoveel natuurlijke hulpbronnen, dat er totaal geen reden is dat het arm en onderontwikkeld zou moeten blijven.

De tragiek van de CAR is juist dat zij toch een onderontwikkeld land blijft, getekend door jaren van oorlog, geweld en oproer. Het centrale gezag is zeer zwak, zijn autoriteit wordt voortdurend in vraag gesteld. Het heeft niet de middelen om zijn ambities waar te maken en is grotendeels afhankelijk van de hulp van buitenlandse NGO's, van geldschieters en vooral van de Verenigde Naties om zich te kunnen handhaven als Staat. Bovendien is het land een speeltuin voor enkele vreemde machten, die de CAR lijken te beschouwen als hun privé-jachtterrein.

Wat mij tijdens mijn bezoek opgevallen is, is de massale aanwezigheid van de soldaten van de MINUSCA (blauwhelmen). Zij zijn in de CAR aanwezig om de vrede te handhaven. Men komt deze blauwhelmen overal tegen.

Aankomst

Aangekomen op 17 april in de CAR, heb ik eerst enkele dagen in Bangui, de hoofdstad, doorgebracht, vervolgens in Mobaye, de hoofdplaats van de prefectuur Basse-Kotto.

In Bangui werd ik ontvangen door de provinciaal, pater William DOCTOR, en door enkele spiritijnen die in Bangui werkzaam zijn. Ik heb er alle gemeenschappen bezocht en de plaatsen waar onze medebroeders werkzaam zijn. Ik heb ook de gelegenheid gehad om aanwezig te zijn bij de wekelijkse samenkomsten van de medebroeders in Bangui. Dit was een belangrijk moment van broederlijk samentreffen en een van de topontmoetingen tijdens mijn bezoek.

Na drie dagen Bangui, ben ik met een vliegtuig van de UNHAS (VN) naar Mobaye gevlogen, waar ik één week heb doorgebracht. Het vliegveld van Mobaye moest vóór de landing van ons vliegtuig en ook bij zijn vertrek door

blauwhelmen worden gecontroleerd en bewaakt. In Mobaye leeft en werkt onze Duitse medebroeder Olaf Derenthal. Hij is daar samen met een jonge spiritijnse diaken, Prince. Mobaye ligt op de rechter oever van de rivier Oubangui, tegenover Mobayi-Mbongo, in de Democratisch Republiek Kongo (voorheen Belgische Kongo). Met Olaf heb ik geheel Mobaye doorkruist. Wij zijn ook naar Bandou geweest, een kapel op ongeveer 20 km van Mobaye. Hier zijn veel mensen vermoord. De katechist Faustin heeft er in een keer vijf familieleden verloren. In deze totaal geplunderde kapel was er sinds een jaar geen eucharistieviering meer geweest. Bij gelegenheid van de bijeenkomst van het Maria-Legioen werd de kapel weer heropend. Wij werden er met gezang en dans ontvangen, waarna wij met de aanwezige mensen de eucharistie hebben gevierd. Het was een heel levende viering.

Pater Emeka en de confraters die in Bangui werken, ontmoeten elkaar op de wekelijkse bijeenkomst van de Spiritijnen

Warm welkom bij aankomst

De dag erop zijn we naar Penge geweest, een bedevaartplaats van Maria op 9 km van Mobaye. Dit centrum is gesticht door een Nederlandse medebroeder, pater Piet de Groot, die er onuitwisbare sporen heeft nagelaten. Het grootste gedeelte van mijn tijd heb ik in Mobaye doorgebracht. Op zondag 22 april hebben wij de H. Mis opgedragen in de parochiekerk van de H. Jozef, te midden van een levende, zingende en dansende geloofsgemeenschap. Ik heb hen in een kort woordje trachten te steunen en bemoedigen. Na de H. Mis hebben wij samen met de parochieraad gegeten.

Mobaye: theater van bloedige vijandelijkheden

In de Prefectuur van de Basse Kotto en met name in de stad Mobaye, is de militair-politieke situatie erg complex. De Seleka-rebellen zijn deze streek in het begin van het jaar 2013 binnengevallen. Mobaye is toen het theater geweest van bloedige vijandelijkheden. Veel mensen zijn daarbij omgekomen, huizen zijn in brand gestoken, de bewoners zijn massaal de rivier Oubangui overgestoken en zijn naar het buurland Kongo gevlucht. De rebellen konden

Een verwoest huis wordt herbouwd

geheel ongestraft hun verwoestend werk doen en terroriseerden geheel deze stad die in hun handen was gevallen.

Na een periode van vier jaar van dagelijkse plagerijen voor de burgerbevolking, maar van betrekkelijke politiek-militaire kalmte, is het geweld in de Basse Kotto sinds mei 2017 weer opnieuw opgelaaid. Het is allemaal begonnen met het zeer gewelddadig optreden van de rebellen gedurende drie dagen tegen de burgerbevolking van Alindao.

De berichten hierover zaaiden paniek in geheel de Basse Kotto. In Mobaye werden de rebellen ook steeds agressiever. In de omliggende dorpen vormden zich nieuwe groepen van "Anti-Balaka's" d.w.z. "tegen-rebellen", verzetsgroepen (die volgens de Seleka-rebellen christelijk waren) en er is heftig gevochten tussen de twee groepen. Hierbij zijn heel wat slachtoffers gevallen onder de burgerbevolking, met als gevolg dat de bevolking zijn toevlucht heeft gezocht in de RDC (Democratische Republiek Kongo). Vanwege de zeer ernstige bedreigingen tegen de Katholieke Kerk, hebben de medebroeders van de spiritijnse gemeenschap van Mobaye zich ook verplicht gevoeld om naar Kongo te vluchten. Zij zijn daar opgevangen door Mgr. Dominique Bulamatari, bisschop van Molegbe, het Kongolese bisdom aan de overzijde van de rivier. Hij heeft hen gastvrijheid verleend in zijn huis. Vanuit zijn huis in Gbadolite hebben onze medebroeders hun pastorale en humanitaire taak weer opgepakt te midden van de vluchtelingen uit de Centraal Afrikaanse Republiek.

Onze medebroeders doen alles met heel weinig middelen.

De spiritijnse gemeenschap en de katholieke missie zijn omringd door Seleka-rebellen. Onze medebroeders ontmoeten dagelijks deze gewapende rebellen die in hun directe nabijheid hun kamp hebben opgeslagen (hun hoofdkwartier is nauwelijks 200 m van de missie verwijderd). Op nauwelijks 2 km afstand, vlakbij de prefectuur, bevindt zich de basis van de MINUSCA (Mauritaanse blauwhelmen). Zij worden verondersteld de vrede te handhaven, maar hun aanwezigheid is blijkbaar niet afschrikwekkend genoeg. Veel inwoners van Mobaye verblijven nog in Kongo en steken dagelijks, zelfs meermalen per dag, de rivier Oubangui over om naar school of naar de markt te gaan of om andere redenen.

In deze wanhopige situatie zijn onze medebroeders, zonder voorop gezet plan, tekenen van hoop geworden. Zij zijn alles tegelijk: pastor, veldwerker, humanitair agent, opvoeder, gezondheidswerker en toevluchtshaven voor eenieder. Zij hebben alle christenen bezocht die overal verspreid wonen op de Kongolese oever van de rivier. Zij hebben geluisterd naar hun verhalen, hun moed ingesproken en hen gesteund door met hen samen te bidden en de eucharistie te vieren, altijd in nauwe verbondenheid met de lokale Kerk. Zij zijn vooral werkzaam geweest op het terrein van gezondheidszorg voor vluchtelingen, ontheemden, slachtoffers van oorlogsgeweld. Sinds begin december 2017, heeft er een militair-politieke verandering plaats gevonden in de Prefectuur van de Basse Kotto. De twee elkaar bestrijdende gewapende groepen, de Seleka en de Anti-Balaka, hebben in Mobaye een wapenstilstand afgekondigd.

Deze ontwikkeling heeft de spiritijnse gemeenschap doen besluiten weer terug te keren naar Mobaye. Hun aanwezigheid en hun inzet worden erg op prijs gesteld. Het "staakt het vuren" houdt in en rond Mobaye nog altijd stand. Toch blijft de situatie onzeker, want het kleinste incident tussen de twee bewapende groepen kan het land weer in vuur en vlam zetten. Tijdens mijn verblijf in Mobaye hebben Olaf en ik de stad in alle richtingen doorkruist. Meerdere keren hebben wij "de Seleka en de Anti-Balaka" ontmoet. Wij hebben contact gezocht met deze krijgsheren. Hun kalasjnikovs altijd binnen handbereik, hebben wij met hen gesproken. Maar hoe kun je omgaan en praten met deze lui, die hebben vermoord, geplunderd

De kinderen van de kleuterschool van Sint-Jozef's Kerk

en vrouwen hebben verkracht ? Wat kan iemand ertoe brengen om hen de hand te geven ? Zelfs de chef van de Anti-Balaka, Lubangi, heeft me ervan willen overtuigen, dat zij hun land verdedigden en vroeg me vervolgens hen te ondersteunen ! In een eenvoudige manier van omgaan met elkaar zonder wapens blijven onze medebroeders het contact met hen bewaren. Als dit contact verbroken wordt of ophoudt, dan kan het ergste gebeuren.

Toen wij op een dag op weg waren naar de sous-prefectuur, trad een 18-jarige jonge man op ons af. Hij sprak ons over zijn problemen en vroeg of wij hem wilden helpen. Hij was namelijk met zijn prauw vanuit Kongo de rivier overgestoken en was aangehouden door een groep Seleka-rebellen, die zijn prauw en zijn spullen in beslag hadden genomen. Nu moest hij 500 francs (ongeveer 75 eurocent) betalen om zijn spullen weer terug te krijgen, maar de jongen had geen geld. Men heeft hem toen naar de stad gestuurd om geld te halen. Hij heeft zich nu tot ons gewend en zijn probleem uitgelegd. Wij hebben hem vergezeld naar de post van de rebellen en wij hebben langer dan een half uur met hen onderhandeld, voordat zij deze jonge man lieten gaan. De rebellen kennen Olaf, maar mij kenden ze niet. Zij hebben mij vervolgens gevraagd waar ik vandaan kwam. Dat heb ik hen uitgelegd. Een van hen vroeg me wat ik voor hen meegebracht had als cadeau en of ik hen materieel wilde ondersteunen. Ik heb hen geantwoord dat ik niets bij me had, waarop hij antwoordde, dat ik hem op zijn minst mijn hemd kon geven ! Werkelijk een surrealistische situatie, maar waar.

Sinds de komst van de nieuwe prefect van de Basse Kotto en de zes sous-prefecten van de prefectuur in januari, constateren wij een zekere toename van een deel van de bevolking, dat terugkeert naar Mobaye-centrum, alsook naar de dorpen in de directe omgeving. Tussen 30% à 40% van de bevolking durft nog niet terug te komen en blijft nog in Kongo. Deze vluchtelingen vinden bij terugkeer hun huizen geheel geplunderd en verwoest. Over datgene wat de rebellen niet hebben meegenomen, hebben de termieten zich ontfermd.

Hier dient te worden vermeld dat de verstandhouding tussen de Sous-Prefect van Mobaye, Mr. Cyrille Lebangue, en de medebroeders spiritijnen uitstekend is. Ik heb meerdere keren de gelegenheid gehad hem te ontmoeten en uitvoerig met hem van gedachten te wisselen. Het ontbreekt deze Sous-Prefect materieel gezien aan alles, maar hij is voor geen kleintje vervaard. Hij doet er alles aan om de vrede te bewaren. De katholieke missie leent hem de auto van de mobiele gezondheidszorg voor zijn noodzakelijke verplaatsingen. U moet weten

dat er slechts drie auto's in Mobaye zijn: één van de katholieke missie, één van de waarnemers van de MINUSCA (blauwhelmen van de VN), en één ten dienste van een project in het kader van de gezondheidszorg.

Pater Emeka met soldaten van de Verenigde Naties

Het helen van de harten

Het werk dat onze medebroeders van Mobaye doen, is in de breedste zin des woords een werk van herijking en wederopbouw. In Mobaye is gebrek aan alles. Alles moet opnieuw opgebouwd worden. Men moet zich bezig houden met het verlenen van noodhulp, met de vorming van catechisten, met de wederopbouw van woningen, het opstarten van de school en het werven van onderwijzers, het opknappen van de gezondheidsstructuren en het functioneren van de mobiele gezondheidszorg, het vervoer van de zieken naar het ziekenhuis in Gbadolite (Kongo). Er is

gebrek aan medicijnen, voedsel en hulpmiddelen. Er moet een hulpproject opgezet worden voor de vluchtelingen. De slachtoffers van de opstand in Mobaye hebben materiele en spirituele steun nodig. De zielzorg hier ter plekke kan geen normale zielzorg zijn. Men kan zich afvragen: Moet er geen limiet zijn aan de verzoening? Hoe de wonden te verbinden van personen die gemarkeerd zijn door geweld en dood? Hoe kunnen we ook maar de schijn van een normale situatie creëren, terwijl degene die een AK-47 (wapen) heeft koning is? Deze kan doen wat hij wil: doden, verkrachten, stelen. Men is verstoken van vrede en veiligheid, van alle materiele mogelijkheden, van het hoogst noodzakelijke dat een mens nodig heeft om te leven en zich te ontwikkelen.

Pater Olaf en diaken Prince, alsook de andere spiritijnen in de CAR, zetten zich met alle krachten in om harten te helen, mensen weer hoop te geven en huizen te herstellen. Ondanks dat er gebrek is aan alles proberen ze weer uitzicht te bieden aan de mensen die aan hun zorgen zijn toevertrouwd, zowel op spiritueel en educatief gebied als materieel en op het niveau van gezondheidszorg. Zij organiseren lessen en bijeenkomsten van jeugdgroepen om hen op te voeden tot goede burgers en om in harmonie met elkaar samen te leven. Zij zijn actief in de verkennersbeweging, organiseren jeugdkampen waar jongeren elkaar

Pater Olaf Derenthal en diaken Prince met de Sous-prefect van Mobaye, Cyrille Lebangue

kunnen ontmoeten en leren om vreedzaam samen te leven. Binnen het kader van deze activiteiten bereik je de jongeren van zowel Seleka als Anti-Balaka, christenen, moslims en animisten, om ze van strijders tot vredestichters te maken. Zij organiseren samen met Enfants sans frontières, een nationale NGO die gesteund wordt door UNICEF, een campagne om de mensen bewust te maken van het belang van deze zaak. Men voorziet de kinderen van de

noodzakelijke schoolbehoeften. De ouders die alles verloren hebben, zijn niet in staat om het schoolgeld voor hun kinderen te betalen. De katholieke missie schiet het nodige geld voor om de onderwijzers te betalen en de NGO Enfants sans frontières neemt het op zich om dit geld terug te betalen. Dit is een missionaire taak van de eerste orde, die ons aller steun verdient. De mensen die alles verloren hebben, zijn hen erg dankbaar.

Ziehier een beeld van de actuele situatie. Ik geef u een indruk van wat ik gezien heb. Ik ben erkentelijk en vol bewondering voor deze spiritijnse aanwezigheid, waarvan men het belang niet genoeg kan onderstrepen, zoals overigens ook de bijdragen van andere religieuze en humanitaire werkers, voor het welzijn van de bevolking van een land dat hoopvol uitziet naar betere tijden, naar een tijd van vrede en stabiliteit.

Spiritijnendag 2018

Presentatie van het nieuwe bestuur

door Koos Gordijn

Op de binnenzijde van de kافت van onze noveen voor Pinksteren las ik de volgende tekst, die ook terugkwam op de laatste dag van de noveen, namelijk: Het internationaliseringsproces zou alle internationale instituten moeten verplichten om werkplaatsen van onderling afhankelijke gastvrijheid te worden, waar verschillende gevoeligheden en culturen kunnen groeien in sterkte en betekenis die elders onbekend zijn en dus in hoge mate profetisch zijn. Onze kapittels zijn werkplaatsen, durf ik wel te stellen. En ons laatste kapittel was misschien niet profetisch in de zin van naar buiten gekeerd, maar ik denk te mogen zeggen, dat het wel profetisch was naar allen die deelnamen aan dit kapittel.

De meesten van ons zeggen, dat ze rijker uit Brazilië en Afrika zijn teruggekomen, dan ze waren toen zij er heen gingen. En dat rijker worden kon alleen gebeuren door zich open te stellen voor die andere cultuur, door bereid te zijn je te laten beïnvloeden in plaats van rond te lopen met een air van “ik weet alles beter”, of met een air van “ik weet het, mij hoef je niets meer te leren”.

Dat rijker worden is natuurlijk niet altijd zonder pijn, strijd, misverstand enz. gegaan. Je verandert niet zomaar, je leert niet zomaar. Zoals een kind dat leert lopen vaak valt en zich van tijd tot tijd bezeert, zo hebben wij ook met vallen en opstaan moeten leren.

Het is lang geleden, maar een visitator heeft ooit eens gezegd, niet op een officieel moment, maar zo maar in de wandelgangen, dat hij er versteld van stond, dat wij in Gemert, beïnvloed door al die verschillende culturen, toch een weg hadden gevonden om samen eucharistie te vieren. Hij had kennelijk een andere ervaring, anders was hem dat niet opgevallen.

Zo zei Bede o.a. in zijn woord aan het kapittel, dat hij enkele provincies zou zeggen, eens naar Nederland te gaan kijken, naar de manier waarop zij het daar deden.

Nu hoeven wij ons niet te gaan verbeelden, dat wij alles goed doen, dat hier alles perfect gaat. Wij zijn werkplaatsen en op die werkplaatsen gaat natuurlijk af en toe iets verkeerd, zijn er natuurlijk van tijd tot tijd spanningen, botsen natuurlijk af en toe de culturen met elkaar. Maar wanneer er openheid blijft, wanneer er plaats blijft voor een gesprek, tijd en ruimte om iets uit te praten, dan kunnen we groeien in sterkte.

Ik hoop, dat dit in ons team, samen met de adviseurs, gaat lukken. De wil is er. Ik hoop, dat dat gaat lukken in onze verschillende gemeenschappen. Van mijn tijd uit Eindhoven weet ik, dat het leven in een huis met mensen uit verschillende culturen profetisch is naar de mensen, die ons ontmoeten.

En al zijn dagen als vandaag feestdagen, zoals ook de gedenkdagen van onze stichters en onze jubilarissen-dag, toch hoop ik dat ook deze dagen werkplekken zijn van onderlinge afhankelijke gastvrijheid. Daarbij dus echte onderlinge ontmoetingsplekken.

Wij zijn gekozen voor drie jaar, en midden volgende week op onze eilanddagen zullen we uitdrukkelijk stil staan bij wat ons in deze drie jaar te doen staat, bij wat jullie van ons verwachten. Met jullie steun, hulp en gebed, hopen we dat dan allemaal klaar te krijgen.

Natuurlijk zal er in de loop van die drie jaar het een en ander veranderen. *De algemene overste John Fogarty verwoordt het in zijn brief voor Pinksteren als volgt: "Als wij werkelijk trouw willen zijn aan het charisma van onze stichters en de spiritijnse traditie, dan moeten we regelmatig onze bestaande werkterreinen, onze missionaire werkmethode, onze organisatiestructuren en opleidingsprogramma's onder de loep nemen, om zo in onze tijd, op creatieve wijze, antwoord te geven op de behoefte aan evangelisatie". Zoals Paus Franciscus zegt: "we worden voortdurend uitgedaagd om de veilige vaste wal achter ons te laten en op zoek te gaan naar nieuwe periferieën van armoede en buitensluiting in de hedendaagse wereld". Aldus in de brief van de Algemene Overste.*

Zo hebben we tijdens ons kapittel uitdrukkelijk stilgestaan bij onze organisatiestructuur en onze missie in Nederland.

Wat ik echter wel hoop is, dat het aantal Nederlanders in onze provincie de komende jaren gelijk blijft. Dat wil niet zeggen, dat er niemand meer overlijdt, dat hebben we helaas vorige week al gevoeld, maar dat er wel Nederlanders bijkomen in die zin, dat medebroeders onze nationaliteit aanvragen en ook krijgen. Dus wie weet, krijgen we dan na Handel nog meer werkplekken en is opvolging van dit bestuur ook verzekerd.

Ik hoop en spreek de wens uit, dat we er samen drie goede jaren van maken met natuurlijk ups en downs, dat hoort er nu eenmaal bij op deze aarde. Maar wanneer de ups overheersen en de geest ons blijft inspireren en als een wind het scheepje, dat onze provincie is, vooruit blijft stuwten, zullen we naar elkaar toe profetisch zijn, maar ook naar de wereld om ons heen en naar de congregatie in zijn geheel. Dat wens ik jullie, mijn team en mijzelf toe.

Pater Theo Rutjes 13 januari 1925 – 10 mei 2018

Pater Theo Rutjes werd geboren als schipperszoon en kwam via een omweg terecht bij de Congregatie van de H. Geest want hij wilde Jezüet worden maar werd niet aangenomen en koos er toen voor om missionaris te worden. Hij werd in 1958 benoemd voor de toenmalige Belgische Kongo. Daar maakte hij de onafhankelijkheidsstrijd mee, werd gevangen genomen en weer bevrijd en hield er goede contacten aan over met onze Belgische medebroeders. Vele jaren ging hij naar de "Kongolodag" in Gentinnes (België) om de martelaren van de Kongo te herdenken (o.a. 18 Belgische en 2 Nederlandse Spiritijnen).

In 1996 kwam hij definitief terug naar Nederland, nam zo lang hij kon deel aan alle bijeenkomsten, hield van reizen en wilde op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in de kerk en in de congregatie totdat hij ziek werd.

Ted was voor ons een man vol humor tot aan zijn laatste dag en voor zijn neven en nichten een prettige, plezierige oom.

Wie is Liselotte Gasseling ?

Liselotte, je werkt sinds kort in onze community op woensdag- en donderdagmorgen ter ondersteuning van het werk van Gerry Aben.

Hoe ben je met ons in contact gekomen en sinds wanneer? *Liselotte: Mijn eerste contacten met jullie waren 2 jaar geleden toen ik op de Libermannhof kwam werken. In gesprekken met mijn collega's hoorde ik dat er ook paters, broeders en een zuster woonden. Ik vroeg toen ook nog of ik dan zelf ook gelovig en praktiserend moest zijn. Ik vond het interessant om bij jullie te werken en*

wilde er meer over weten. Ik hoorde toen dat Gerry wat ondersteuning nodig had en het leek me leuk om dat te doen.

Wat voor werk heb je gedaan voordat je bij ons kwam werken ?

Liselotte: Ik heb 13 jaar gewerkt met verstandelijk gehandicapten bij Roepaan en daarna heb ik 15 jaar thuiszorg gedaan in Gennep en omgeving en verschillende functies bekleed, het laatst als verpleegkundige met een coördinerende taak bij Proteion. Die coördinerende taak wilde ik loslaten en omdat ik mijn contract met Proteion wilde behouden ben ik in de Libermannhof terecht gekomen, een vrij kleine organisatie, wat mij wel aansprak .

Wat trekt je bij ons Spiritijnen aan om nu ook bij ons te komen werken ?

Liselotte: Ik heb nu bijna iedereen bezocht en gesproken en merk dat jullie met de tijd meegaan, veel gezien hebben in jullie leven en mooie verhalen kunnen vertellen. Ook hoe jullie met elkaar omgaan en elkaar ondersteunen. Het is voor mij heel mooi om te zien hoe dat werkt. Eigenlijk zou onze maatschappij ook zo moeten omgaan met elkaar, mantelzorg waar de gemeente ook steeds meer om vraagt in deze tijd. Dat zijn mijn eerste indrukken.

Mogen we ook iets van je privéleven weten: je familie, je hobby's... ?

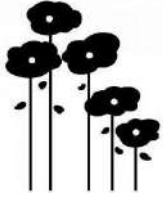
Liselotte: Ik ben 49 jaar en woon met mijn vriend, een dochter van 20 en een zoon van 18 in Gennep. Ik ben geboortig uit Oosterbeek maar opgegroeid in Zevenaar. Mijn hobby's zijn: hardlopen en fitness, ik ben sportief aangelegd maar houd ook van lezen (alleen in de vakantie kom ik er toe) en ik vind piano spelen ook leuk om te doen. Dus vooral sport maar ook wel leuke dingen doen met de kinderen.

Wat zou je zelf nog willen toevoegen aan dit interview ?

Liselotte: Ik zou graag meer willen weten en leren over jullie en over de congregatie in de komende tijd.

Bedankt voor dit interview en je openhartigheid. Bedankt ook voor je werk bij ons ter ondersteuning van Gerry Aben. We wensen je daar heel veel succes bij.

Kees Bruin

Jarigen in juni

4 Geert Jansen

5 Ben Rutten

20 Simon van Niel

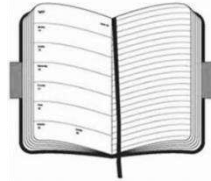
23 Jean Luc Mvondo

4 Cândido Luhuma

6 Piet Meeuws

23 Harrie Zandbelt

30 Pieter Vaars

DAGBOEK mei 2018

1 mei Op de Internationale Dag van de Arbeid en onder het vertrouwenwekkende oog van onze patroon Sint Jozef gaat in Steyl het Provinciaal Kapittel van start. De deelnemers buigen zich allereerst over het rapport van het Provinciaal Bestuur over de afgelopen periode van drie jaar. Na de presentatie van het rapport en van de reacties hierop van de gemeenschappen door Koos Gordijn en Martin van Moorsel, worden er drie groepen gevormd voor de groepsbespreking. Het resultaat van deze groepsbesprekingen komt terug in de plenaire vergadering van na de middag. Er komen wat kritische vragen naar boven die in de loop van de komende dagen behandeld zullen worden. Het is wel duidelijk dat er veel waardering is voor het beleid van het bestuur gedurende de afgelopen drie jaar.

In de namiddag worden de twee formateurs (Siebren de Lange en Piet Delisse) aan het werk gezet om een collegiaal bestuurs-team samen te stellen.

Wij vieren samen de eucharistie in de sfeervolle torenkamer van het klooster, die een prachtig uitzicht biedt over de Maas.

Tijdens de avonduren praten Titus Ikyomke en John Onoja ons bij over hun Provincie van oorsprong (Noord-Oost) in Nigeria. Deze provincie heeft erg te lijden onder de ongeregelde verwoestingen veroorzaakt door de Fulani en Boko Haram. Daarna is er nog voldoende tijd over om de dag gezellig af te sluiten onder het genot van een glas wijn of een glas bier.

2 mei Vanmorgen luisteren wij in Steyl naar een gepassioneerd verhaal van Marcel Uzoigwe over de toekomst van de spiritijnse missie in Nederland en de komst van medebroeders uit andere Provincies. De groepsbesprekingen zijn erg positief en verlopen in een prima sfeer. Als leden van de Provincie vormen we één familie, er is geen plaats voor het onderscheid tussen “wij” en “zij”, en samen staan wij voor een en dezelfde missie. Wij spreken niet langer van de missie van de Nederlandse spiritijnen in Nederland, maar van de missie van de spiritijnen in Nederland. Al met al heeft de bespreking van dit onderwerp ons een goed beeld geschetst van waar wij als spiritijnen voor willen staan in de realisering van de spiritijnse missie in Nederland. Vandaag komt ook het thema “Vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping” aan de orde. Cândido Luhuma sluit de dag af door ons iets te vertellen over de Provincie van Angola.

3 mei Vandaag behandelt het kapittel de toekomstige organisatie van onze Provincie: het collegiaal bestuur, provinciale raad, econoom, secretariaat, werkgroepen, propaganda, lekenmedewerkers en de plaats van het provinciaal team. Dit levert een vruchtbaar gesprek op waar iedereen aan deelneemt.

Om 11.15 uur komen Siebren de Lange en Piet Delisse ons het resultaat van hun werkzaamheden presenteren en een nieuw provinciaal team voorstellen bestaande uit: Marcel Uzoigwe, Koos Gordijn en Jules Habets. Naar buiten toe zal Marcel als provinciaal optreden. In afwachting van de goedkeuring van deze keuze door het Algemeen Bestuur, heffen de leden van het kapittel vol vertrouwen reeds het glas op de goede afloop. Bede Ukwuije, de 1-ste Algemeen Assistent die op het kapittel aanwezig is, neemt intussen contact op met het Generaal in Rome.

Na de middag worden de volgende onderwerpen behandeld: zorg voor medebroeders, financiën, huizen en REA. Rond 18 uur voegen Marleen Jansen, Mariëlle Beusmans en Annelies Rooyakkers, allen medestanders, zich aan bij de vergadering om samen het avondmaal te gebruiken en vervolgens met de medebroeders in gesprek te gaan over hun leven en werk als leken-spiritijnen.

4 mei

Vandaag presenteren zich de verschillende gemeenschappen en pater Emeka Nzeadibe (PE) houdt een erg interessante voordracht over de missie in Europa en de uitdaging van de "interculturaliteit". Deze voordracht zal gepubliceerd worden in Spinet.

In de namiddag informeert pater Bede Ukwuije, 1-ste assistent van in het Algemeen Bestuur in Rome, ons over de activiteiten van het Algemeen Bestuur en bedankt de Nederlandse Provincie voor de nieuwe oriëntatie van de Provincie, vervat in het beleidsstuk: "Missie in Nederland".

Hierna volgt een meer taai en moeizaam gedeelte van het kapittel, nl. het formuleren van aanbevelingen en besluiten. De evaluatie van het kapittel is erg positief, er klinkt grote tevredenheid over het verloop van dit kapittel.

Wij sluiten af met een mooie eucharistieviering waarin Marcel voorgaat en rond 19 uur gaat iedereen weer tevreden op weg naar huis. Onze plaatsen worden meteen ingenomen door een 70-tal Filipijnen, die hier een tweedaagse retraite komen maken.

Overall in Nederland komen tegen het avonduur de mensen bij elkaar om de slachtoffers te herdenken die waar ter wereld ook in de strijd voor onze vrijheid gevallen zijn. Velen van onze medebroeders zijn daarbij aanwezig of volgen via de televisie de indrukwekkende nationale herdenking op de Dam in Amsterdam. Enigen van ons sluiten zich aan bij de herdenkingsceremonies georganiseerd in Gennep en in Milsbeek.

- 5 mei Met een zeker gevoel van opluchting begint Martin van Moorsel de dossiers uit zijn bestuursperiode te ordenen. De papierversnipperaar komt “roodgloeiend” te staan. Het volop zomerse weer zal zich handhaven tot aan het weekend en daarom pakt Martin zijn oude gewoonte weer op en trekt er regelmatig op uit voor een fikse wandeling.
- 6 mei In Canada is dhr. Noud Vandeven op 87 jarige leeftijd overleden. Hij is de zwager van zuster Helena van Moorsel en van Martin van Moorsel. Moge hij rusten in vrede. Onze condoleances aan Annie, zijn vrouw, en aan zijn kinderen en kleinkinderen. Woensdag zal de uitvaart plaats vinden in hun parochiekerk, waarna crematie.
- 9 mei De gezondheidstoestand van onze medebroeder Theo Rutjes gaat de laatste dagen zienderogen achteruit, maar Theo blijft doorvechten. Hij kan zich niet overgeven. Toch geeft hij vandaag aan dat het genoeg is en dat hij klaar is om te sterven. Hij zou graag hebben dat wij vannacht bij hem waken.
- 10 mei Hemelvaartsdag. Theo Rutjes heeft blijkbaar juist deze dag uitgekozen om terug te keren naar zijn Vader. Om 18.40.uur is hij rustig overleden. Het is een lange weg geweest voor hem. Dat hij nu moge rusten in vrede. In een korte gebedsbijeenkomst nemen wij afscheid van hem.
- 11 mei Martin van Moorsel neemt vandaag deel aan de jaarlijkse reünie van oud-studenten van de Latijnse School in Gemert. Omdat onze DVD “Testament van een Missie” tijdens deze bijeenkomst getoond zal worden, zijn ook Nelleke Dinnissen, Harrie Tullemans en Toon Jansen aanwezig.
- 15 mei Koos Gordijn zit vanaf vandaag zonder rijbewijs. Het oude verloopt vandaag en hij kan pas een nieuw bewijs aanvragen zo gauw de oogarts oordeelt dat zijn ogen voldoende hersteld zijn na de staaroperatie.
- 16 mei Vandaag heeft in Gemert de uitvaart en begrafenis plaats van Theo Rutjes. De hoofdcelebrant is pater Sooi Augustijns, een Belgische spiritijn, die Theo goed kent vanuit de tijd dat zij samen in Kongo werkten.
- 20 mei Hoogfeest van Pinksteren, Titelfeest van de Congregatie van de Heilige Geest.
- 21 mei Cilia en Maria Hoekstra laten ons vanuit Düsseldorf weten, dat ze ook dit jaar graag samen met ons Pinksteren gevierd zouden hebben, maar helaas is Cilia nog niet voldoende hersteld om deze reis te kunnen maken. Zij wensen ons allen een Zalig Pinksteren en hopen een volgende keer er weer bij te kunnen zijn.
- 22 mei Heel veel spiritijnen, lekenmedewerkers en vrienden zijn vandaag in Gennep bijeen om Spiritijnendag te vieren. Het nieuwe bestuur met hun adviseurs presenteren zich gedurende de eucharistieviering. Koos houdt de overweging, die elders in dit blad staat afgedrukt. Na de viering volgt een gezellige bijeenkomst, de zon schijnt overvloedig en het terras is dan ook druk bezet. De dag wordt besloten met een overheerlijk lopend buffet.

Een nichtje van Jo van de Laar laat ons weten dat haar oom in Brazilië ernstig ziek is. Wij zullen zo spoedig mogelijk contact opnemen met Jo om nadere bijzonderheden omtrent zijn toestand te vernemen.

23 mei De redactiecommissie van Spinet bespreekt de komende uitgave van de maand juni en Liselotte Gasseling vervolgt intussen haar rondgang langs alle spiritijnen van Spiritijnenhof en Hilhorst: een nadere kennismaking over en weer.

25 mei In Den Bosch heeft een bijeenkomst plaats van verschillende missionaire organisaties. De dagvoorzitter van deze vergadering is Mariëlle Beusmans en Marcel Uzoigwe houdt er een lezing die door de aanwezigen goed ontvangen wordt. Albert de Jong en Kees Bruin zijn hierbij aanwezig als deelnemers. Er is een goede opkomst.

Walter Damen voelt zich de laatste dagen niet erg lekker en wordt op aanraden van de dokter in het ziekenhuis opgenomen.

27 mei De vrome kerkbezoekers die in Gennep in de kapel zich op de H. Mis zitten voor te bereiden, worden onverwachts opgeschrikt door luid klinkend trommelgeweld... waarna de "Rooi Skut" uit Gemert, compleet met Koning en Koningin, zilverdragers, piekeniers en vendeliers... de kapel binnenmarcheert. Ze luisteren de Eucharistieviering op waarin Martin van Moorsel voorgaat.

Na de Mis brengen twee vendeliers buiten een vendelgroet, waarna wij elkaar in de soos gezellig samentreffen rond een kop geurige koffie en een stuk ongeëvenaarde Limburgse vlaai. De gildebroeders en -zusters willen graag dat de band met de paters bewaard blijft.

In de namiddag is er bij Hans van Zeeland in Gemert een reünie van de deelnemers aan de eerste jongerenreis naar Kameroen, die 30 jaar geleden plaatsvond. Louis Verhaag, die de groep indertijd in Kameroen ontving, en Martin van Moorsel, die de groep begeleidde, zijn ook aanwezig. Tijdens deze gezellige middag komen via foto's en dagboeken weer vele herinneringen aan deze onvergetelijke reis naar boven.

De spiritijnen gedenken vandaag het feit dat de Congregatie van de Heilige Geest 315 jaar geleden in Parijs gesticht werd.

28 mei Walter Damen wordt uit het ziekenhuis ontslagen en neemt zijn vertrouwde plaats weer in in Spiritijnenhof. Het lijkt erop alsof hij zijn stem in het ziekenhuis heeft achtergelaten, maar wij vertrouwen erop dat hij deze de komende dagen wel weer terug zal vinden.

29 mei Koos heeft via mysterieuze wegen een nieuw rijbewijs bemachtigd en mag de weg weer op. Laten wij allen dus hyperoplettend zijn in het verkeer, een gewaarschuwd mens telt voor twee.

In de avond komen er in Gennep verontrustende berichten binnen betreffende Pieter Pubben en Jo van de Wildenberg, die betrokken zouden zijn bij een verkeersongeluk in de buurt van Oploo. Deze berichten worden later bevestigd door een telefoontje uit

het Radboud Ziekenhuis in Nijmegen waar Pieter Pubben intussen is binnengebracht. Later blijkt dat Jo van de Wildenberg in het Canisiusziekenhuis is opgenomen. Beiden schijnen enige botbreuken te hebben opgelopen. Wij hopen dat hun verwondingen niet al te ernstig zijn.

30 mei Marcel Uzoigwe, Jules Habets en Koos Gordijn zijn samen met Gerard Spierings, Carel Verdonschot en de secretaresses Trudie Smits en Nelly Hermans voor een verblijf van drie dagen naar het bezinningscentrum Emmaus in Helvoirt vertrokken. Zij gaan er hun eerste eilanddagen houden. Wij wensen hen veel succes en goede moed bij deze eerste aftrap voor hun nieuwe bestuurstermijn van drie jaar.

Adreswijziging

20 J.Habets
e-mail: j.habets@missie-geest.nl

Overleden

27 mei In Zwolle overleed in de leeftijd van 88 jaar de heer Jan Egberts, zwager van† pater Herman Donker.

**De Spinet redactie gaat even genieten van het zomerse weer.
De volgende Spinet valt rond 27 juli in uw (digitale) brievenbus.**

